

STYRINGSGRUPPEMØTE

Landstrømsforum – elektrifisering av skipsfarten

Sted og tid:

NEK, TEAMS webmøte

1. oktober 2021, kl 9:30 – 11:30

Medlemmer:

Innkalt til styringsgruppemøte		Rolle	Til stede
DSB	Bjørn Myrseth	Medlem	X
Elektroforeningen	Frank Jægtnes	Medlem	MF
Energi Norge	Per Arne Vada	Medlem	MF
Enova	Reidun Svarva	Medlem	X
Reenergy	Ole Svendgård	Medlem	MF
Kystrederiene	Kenneth Erdal	Medlem	X
Kystverket	Einar Bjørshol	Medlem	X
NEK	Leif Aanensen	Styringsgruppeleder	X
NEK	Arild Røed	Forumsleder/sekretær	X
Nelfo	Jon Steinar Sjøvik Hanstad	Medlem	MF
Norske Havner	Arnt-Einar Litsheim	Medlem	X
Norsk Industri	Stein-Iver Koi	Medlem	MF
NVE	Christer Heen Skotland	Medlem	X
Sjøfartsdirektoratet	Svein Helge Juell	Medlem	X
Statens Vegvesen	Anita Bjørklund	Medlem	X

X = Til stede

MF = Meldt forfall

Sekretær: Arild Røed

Dagsorden:

- 1) Åpning
Endringer i styringsgruppen:
- 2) Godkjenning av referat fra forrige møte 2021-06-16 (Vedlegg A)
- 3) Orienteringssaker:
 - a) Status NEK VEILEDER 80-2 Nærskipsfart.
 - b) Oppsummering fra Kickoffmøte med havbruksnæringen (NEK VEIELEDER 80-4)
 - c) Rapport fra AG1
 - d) Status internasjonalt – nye krav for høyspentinstallasjoner
 - e) Svar på høring til AFI2 (EU Directive on Alternative Fuel Infrastructure)
- 4) Mulighet for prinsippvedtak havbruk
- 5) Webinar 22. Oktober – Diskusjon?
 - Hva er aktuelt og bør tas opp?
 - Aktuelle foredragsholdere?
- 6) Ferjetilkoblinger – Diskusjon!
 - Lav aktivitet. Hvor stort problem er det at dette arbeidet tar lang tid?
- 7) Eventuelt
- 8) Gjennomgang møteplan

1 Åpning

Leif Aanensen åpnet møtet og ønsket velkommen.

Endringer i styringsgruppen:

- Inn: Bjørn Myrseth (DSB) og Frank Jaegtnes (Elektroforeningen)
- Ut: Jon Holst (DSB) og Per Øyvind Voie (Elektroforeningen)

Styringsgruppen takket Jon Holst og Per Øyvind Voie for deres bidrag til Landstrømsforum, og ønsket Bjørn Myrseth og Frank Jaegtnes velkommen.

2 Godkjenning av referat (Vedlegg A)

Referatet fra 2021-06-16 ble gjennomgått og godkjent. Referatet blir gjort tilgjengelig på NEKs forumsider.

3 Orienteringssaker

a) NEK VEILEDER 80-2 Nærskipsfart

Etter høring har det kommet mange gode innspill og NEK arbeider nå med implementering av alle forslag. Arbeidet inkluderer blant annet diskusjoner med aktørene. Det skal også gis en respons til alle som har kommet forbedringsforslag. Så snart NEK ser seg ferdig med siste utkast vil dokumentet bli sendt ut til alle medlemmer i Landstrømsforum og satt en frist for å kunne påpeke eventuelle feil og komme med innvendinger.

I neste møte kan det med fordel tas opp til diskusjon i styringsgruppen hvordan informasjon og dokumenter fra Landstrømsforum kan spres på en gunstig måte.

b) Oppsummering fra Kickoffmøte med havbruksnæringen (NEK VEILEDER 80-4)

Det ble holdt kickoff-møte 9. september, for utvikling av en veileder for landstrømsløsninger i havbruksnæringen. Tidligere møter dannet grunnlaget for å starte arbeidet med å spesifisere felles løsninger for Havbruksnæringen. Følgende samlinger har tidligere vært avholdt:

- (1) Workshop - havbruk 25 mars
- (2) Sonderingsmøte 15 april
- (3) Workshop – lavere effekter 21 april
- (4) AG1 møte 6 juni, der det ble oppnådd enighet i mange saker.

Under kickoffmøte ble det avklart at videre arbeidet blir lagt i en egen undergruppe i Landstrømsforums AG1

Etter at agenda for styringsgruppemøte var sendt ut var det også avholdt første arbeidsgruppemøte 30. september. Gruppen kom et langt stykke på vei i å bli enige om hvilke løsninger det er behov for. Arbeidsgruppeleder Thomas Høven følger nå opp videre arbeid med å utarbeide et utkast som medlemmene kan gi innspill på. Det er foreløpig satt av to møter til i arbeidsgruppen.

c) Rapport fra AG1

AG1 avhold et fellesmøte 9. Juni der alle saker ble oppsummert. Følgende saker ble der gjennomgått

(1) AC lavspent landstrøm til skip med lavere effekter

- (a) Positiv til å supplere med en mindre type kontakt enn IEC 60309-5
- (b) Positiv til å finne løsninger som gjør det mulig å bruke tynnere kabel på større kontakter (ref. vekt)
- (c) Positiv til en 250A kontakt fra Proconnect og cavotec. Bør ha 4 pilotkontakter
- (d) Negativ til parallellkobling av kontakter i 250A området
- (e) Negativ til å kreve at containerskip skal ha kabelhånderingsystem om bord
- (f) Negativ til bruk av «vanlige» industrikontakter i havbruksnæringen
- (g) Positiv til bruk av CCS2 løsning der det er aktuelt (Dvs. elbilløsningen). Dette bør utredes videre
- (h) Landstrøm med 400V bør tilbys som IT-nett fra land. Viktig å opprettholde galvanisk skille med transformator
- (i) Positiv til bruk av lavspenning opp til ca 2 MVA. (Dagens IEC PAS 80005-3 setter en grense på 1 MVA for lavspenning)
- (j) Positiv til bruk av CCS 2 i forbindelse med DC-koblinger
- (k) Avventende til ny DC kontakt (MCS – mega charge system)
- (l) Avventende til battery swap
- (m) Avventende til høyspent DC
- (n) Avventende til å jobbe med nettkvalitet

d) Status internasjonalt – nye krav for høyspentinstallasjoner

Arild Røed presenterte det nye tillegget (Amendment) IEC/IEEE 80005-1/AMD1 ED2 og ba om innspill på relevante aktører som kan ha behov for informasjon om de nye endringene i standarden. Tillegget kommer til å bli tilgjengelig på www.standard.no om noen uker.

NEK lager en tekst som styringsgruppens medlemmer kan distribuere.

e) Svar på høring til AFIR (EU Regulation on Alternative Fuel Infrastructure)

Arild Røed orienterte om NEKs svar på høringen fra Samferdselsdepartementet om AFIR. NEK pekte i svaret på behovet for rask implementering når forordningen er klar, samt at EU kommisjonen bør få innspill fra Norge på at kommisjonen må sørge for effektiv og kontinuerlig oppdatering av standardreferanser. Dette er et problem i forbindelse med flere andre EU-direktiv.

Einar Bjørshol fulgte opp saken med en presentasjon om EUs regelverkspakke, også kalt «Fit for 55» som omhandler utslippsreduksjon på 55% innen 2030. Styringsgruppen takke for en grundig gjennomgang av forholdene og hvilken virkning dette ville ha sett med norske øyne. Det ble bekreftet at presentasjonen kunne sendes ut sammen med referatet.

4 Mulighet for prinsippvedtak om løsninger for havbruk

Arild Røed orienterte om et mulig behov for prinsippvedtak, bl.a. for valg av kontaktløsninger i havbruksnæringen. Behovet vil melde seg hvis det skulle trekke ut i tid å ferdigstille en veileder som kan bli mer omfattende. Om dette skulle bli aktuelt vil saken komme tilbake til styringsgruppen i form av et konkret forslag. I denne omgang belyses saken og mulighetene for å avdekke eventuelle synspunkter fra styringsgruppen. Styringsgruppen tok saken til etterretning og hadde ingen øvrige kommentarer.

5 Webinar 22. Oktober – Diskusjon

Det er satt av tid til et webinar i Landstrømsforum 22. oktober. Styringsgruppen var invitert til å komme med innspill.

- Arnt-Einar Litsheim forsøker å fremskaffe et innlegg fra en representant for europeiske havner
- Einar Bjørshol gjentar sin presentasjon til styringsgruppen
- Arild Røed orienterer fra forumet
- Erfaringer med nettkvalitet. (Ref. blackout Svein Helge Juell)

Arild Røed setter opp et program basert på dette og andre innspill og inviterer til webinarret.

6 Ferjetilkoblinger – Diskusjon

Arild Røed informerte styringsgruppen om at det er lite bevegelse i gruppen som skal jobbe med ferjetilkoblinger og at det per tidspunkt krever mye ressurser for å oppnå små bevegelser. Gruppen har selverklært at standardiseringsarbeidet er viktig, men vil ta om lag 10 år. Prosjektet legges ikke på is, men forumleder prioriterer ikke arbeidet før det eventuelt blir større interesse fra aktørene om å gjøre et arbeid.

7 Eventuelt

Ingen saker

8 Gjennomgang møteplan

Gjennomgang møteplan

Styringsgruppen bekreftet eksisterende møteplan:

22. oktober, webinar kl 9:00 – 12:00

16. desember, kl 9:30 – 11:30